

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Dünyanın en büyük ve en önemli metropollerinden biri olan İstanbul, Boğaza yapılması planlanan üçüncü köprüyü tartışmaktadır. İhalesinin yakın bir zamanda ertelenmesi, geçtiğimiz yıl bu köprüyle ilgili yapılan tartışmaları tekrar gündeme getirmiştir. Köprü, birçok noktadan uzmanların itirazlarıyla karşılaşmaktadır. Yapılan itirazlar; çevresel, ulaşım ilişkili ve ekonomik olarak sınıflandırılabilir.

Konunun uzmanlarının görüşlerinin başında şunlar gelmektedir: 3. köprü şehir sakinlerinin yaşam kalitesini olumsuz etkileyecektir. Temiz içme suyu kaynaklarını, sağlıklı ve mutlu yaşam için gerekli ormanları doğrudan etkileyecek, ulaşım sorunlarının çözümüne de katkı sağlamayacaktır. İstanbul'un önemli içme suyu rezervleri olan Ömerli, Elmalı, Darlık, Alibeyköy, Büyükçekmece, Sazlıdere, Terkos hızla tahrip olacak ve içme suyu kalitesi azalacaktır.

Boğaz'daki mevcut köprüler insan değil araç taşımaya yöneliktir. Bu, sürdürülebilir bir çözüm olmadığı gibi, gerekçe gösterilen trafik sorununu da çözmeyecektir. 1. köprünün yapılmasından sonra, 1973'ten 1974'e, boğazı geçen taşıt sayısı %200 artarken, taşınan yolcu sayısındaki artış sadece %4'tür. 2. köprü yapıldıktan sonra ise, taşıt sayısı %1180 artarken, yolcu sayısındaki artış %170 olmuştur. Oysa dünyanın gelişmiş ülkelerinde ve büyük şehirlerinde kullanılan ulaşım yöntemlerinin büyük bir yüzdesini raylı sistemler oluşturmaktadır.

Boğaz geçişlerinin bu şekilde teşviki merkezi iş alanlarının, yasal olan olmayan konut ve sanayi alanlarının sayısının artmasına, şehrin daha fazla plansız ve orantısız büyümesine ve Anadolu'dan İstanbul'a olan göçün de artmasına neden olacaktır. Bu İstanbul'un plansız bir şekilde hızla büyümesi demektir. Yapılan her köprünün kendi trafiğini yarattığı gerçeğini de unutmayarak, Türkiye'nin ekonomik menfaatleri, İstanbul'un daha da çok büyümesini değil, tam tersine, kademeli bir küçülmeyi hazırlayan yatırımların hazırlanmasını gerektirmektedir.

3. Boğaz Köprüsü konusunda yaşanan tartışmaların en büyüğü, yakın zamanda yapılan ihale ertelemesi ile yaşanmıştır. Bilindiği gibi, ülkemizde yapılacak bu gibi önemli ve büyük projeler; öncelikle Yüksek Planlama Kurulu'ndan (YPK) geçer, ardından Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından incelenir ve son olarak Bakanlar Kurulu'na sunularak yaşama geçirilir. Bu denli büyük projelerin ihalesinde kullanılan şartnameler büyük bir titizlikle hazırlanır. Özellikle yabancı finans kuruluşlarının finansman sağlamak için ileri sürdüğü koşullar (inşaatın ne kadar zamanda gerçekleştirileceği, ne kadar gelir getireceğine dair sağlam bilgiler) şartnamelerde özenle ele alınır. Yine bu kuruluşlar, ülkemizin geleceğine doğrudan etki eden ve çevrenin projeden nasıl etkileneceğini belirleyen Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporuna büyük önem yüklerler. Bu koşullar altında, yapılması planlanan 3. Boğaz Köprüsü'ne DPT rezerve koymuş, güzergâha itiraz etmiş ve Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yaptığı trafik hesaplarını doğru bulmamıştır. Aynı kurum, daha ayrıntılı ve doğru hesap yapılmasını istemiştir. Ancak Hükümet, bu düzeltmeler yerine YPK ve DPT'yi devre dışı bırakacak bir maddeyi Torba Kanun'a eklemiş yasal düzenleme ile projeyi Karayolları Genel Müdürlüğü'ne ve Ulaştırma Bakanlığı'na bırakmıştır. Köprü'nün ihale şartnameleri satışa çıkarılmış; ama, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yaptığı ilginç açıklamaya göre: "Şartname satın alan 16 şirketin isteği üzerine" ihale ertelenmiştir.

350 milyar dolarlık rant alanı yaratacağı tahmin edilen; konunun uzmanları olan meslek odaları, dernekler ve sivil toplum örgütlerince itiraz edilen ve yalnızca İstanbul'u değil, tüm ülkemizi ilgilendirecek olan 3. Boğaz Köprüsü konusunda sorunların neler olduğunun tespiti ve bunların çözülmesi için uzmanların görüşlerinin alınması amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Kadir Gökmen Özet
İstanbul M.Ü.
Ali ÖZGÜNDÜZ
İstanbul Milletvekili

Serayın Terrikah
İstanbul
S. Terrikah

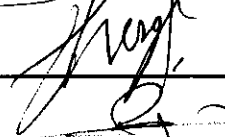
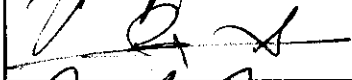
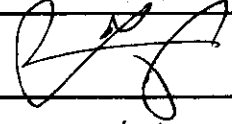
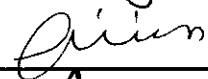
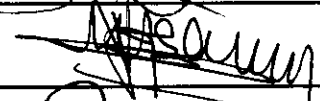
Ferit Meriç
İstanbul

Ayşe Medret Akman
Başkanlık Milletvekili

Nurettin Demirel
M.Ü.

Veli

Gürkan Akar
İstanbul M.Ü.

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
İlhan DEMİRDÖZ	BURSA	
Sena Katali	BURSA	
Enfal AKSİNGER	izmir	
İhsan Örkas	İstanbul	
Ali Demircali	Adana	
HASAN AKGÖZ	HATAY	
Ali Serindaj	Gaziantep	
Mehmet ÖNER	İstanbul	
Doğan SAFAK	NİĞDE	
Habuk Eyidoğan	İstanbul	
Ali İhsan Kötüklü	Seydince	
SAKIN ÖZ	MANİSA	
İhsan Kalkanlı	Samsun	
İdris YILMAZ	ORDU	